

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Ondřeje Mrákoty, soudkyně Sylvy Šiškeové a soudce Zdeňka Kühna v právní věci žalobkyně: **METALVIS, s. r. o.**, Babice 61, zastoupené advokátem Mgr. Janem Drozdem, Potoky 552, Zlín, proti žalovanému: **Generální ředitelství cel**, Budějovická 1387/7, Praha 4, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 6. 2018, č. j. 1881-4/2018-900000-311, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 19. 2. 2021, č. j. 29 Af 76/2018 - 87,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Celní úřad pro Zlínský kraj zahájil u žalobkyně kontrolu po propuštění zboží (spojovacího materiálu) do celního režimu volného oběhu. Kontrola se zaměřila na ověření správnosti deklarovaného původu zboží v celních prohlášeních žalobkyně v době od 19. 7. 2012 do 2. 5. 2014, na jejichž základě bylo zboží propuštěno. Po ukončení kontroly vydal celní úřad celkem 38 dodatečných platebních výměrů, jimiž žalobkyni doměřil antidumpingové clo v celkové výši 19 734 473 Kč. K doměření cla vedlo zjištění, že kontrolované zboží bylo na základě šetření Evropského úřadu boje proti podvodům (OLAF) a příslušných členských států EU, ve spolupráci s tchajwanským oddělením pro vyšetřování (DOI), identifikováno jako zboží, které má původ v Čínské lidové republice. Na Tchaj-wanu byly pouze přeloženy zásilky dovezené z Čínské lidové republiky. Zboží nebylo podrobeno žádnému opracování nebo zpracování, díky kterým by mohlo získat tchajwanský původ. Nebylo tudíž splněno kritérium nepreferenčního původu zboží. Vzhledem k původu v Čínské lidové republice zboží podléhalo povinnosti zaplatit

antidumpingové clo podle nařízení Rady (ES) č. 91/2009 ze dne 26. 1. 2009 o uložení konečného antidumpingového cla na dovoz některých spojovacích prostředků ze železa nebo oceli pocházejících z Čínské lidové republiky.

[2] Žalovaný zamítl odvolání proti dodatečným platebním výměrům. Proti rozhodnutí žalovaného se žalobkyně bránila u Krajského soudu v Brně, který její žalobu rovněž zamítl. Soud nepřisvědčil námitce nesprávného zjištění skutkového stavu (skutečného původu zboží) ani namítané nesprávné aplikaci nařízení č. 91/2009. S posouzením žalovaného se ztotožnil také ve vztahu k námitce promlčení celního dluhu a porušení zásady legitimního očekávání.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[3] Žalobkyně (stěžovatelka) v kasační stížnosti tvrdí, že není povinna zjišťovat, jak fungují odběratelsko-dodavatelské vztahy jejích smluvních partnerů. Stěžovatelka neměla důvod pochybovat o listinách, které ke zboží obdržela. Krajský soud navíc neprovedl žádný důkaz, který by svědčil o vědomosti stěžovatelky, že zboží nepochází z deklarované preferenční země. Přesto konstatoval, že obchod směřoval k obcházení právní úpravy antidumpingového cla.

[4] Prováděcím nařízením komise (EU) 2016/278 bylo antidumpingové clo na dovoz spojovacího materiálu zrušeno. Jeho zřízení totiž odporovalo Všeobecné dohodě o clech a obchodu (GATT) a Dohodě o provádění článku VI Všeobecné dohody o clech a obchodu. Nařízení č. 91/2009 bylo vydáno v rozporu s těmito mezinárodními dohodami a v rozporu s nařízením Rady (ES) č. 384/96 ze dne 22. 12. 1995 o ochraně před dumpingovými dovozy ze zemí, které nejsou členy Evropského společenství, a s následně vydaným nařízením Rady (ES) č. 1225/2009 ze dne 30. 11. 2009 o ochraně před dumpingovým dovozem ze zemí, které nejsou členy Evropského společenství. Stěžovatelka dále odkázala na zprávy Orgánu pro řešení sporů WTO. Protiprávní postup EU způsobuje neplatnost nařízení č. 91/2009 od samotného vydání. V této souvislosti stěžovatelka odkázala na usnesení NSS ze dne 18. 1. 2018, č. j. 9 Afs 25/2017 39.

[5] Stěžovatelka trvá na námitce prekluze práva doměřit daň. V době, kdy celní orgány clo doměřily, nároky již uplynutím tříleté prekluzivní lhůty zanikly. Smysl prekluzivní lhůty, kterou pro vyměření celního dluhu stanovil § 265 zákona č. 13/1993 Sb., celní zákon, ve znění účinném do 28. 7. 2016, spočíval v ochraně veřejného zájmu na řádném výběru daní a cel u transakcí, které byly potenciálně zatíženy trestným činem. Neměl spočívat v extenzivní možnosti doměřit clo či daň u transakcí, které prokazatelně trestným činem zatíženy být nemohly a nebyly. Jelikož bylo nařízení č. 91/2009 stanovující antidumpingové clo v roce 2016 zrušeno, nelze později tvrdit, že neúmyslné jednání směřující k obcházení neúčinného právního předpisu by bylo možné považovat za jednání v rozporu s právem, které je navíc trestné. Stěžovatelka odkázala rovněž na některá dřívější rozhodnutí celních orgánů, od nichž se nyní celní orgány nedůvodně odchýlily a porušily zásadu legitimního očekávání.

[6] Krajský soud podle stěžovatelky porušil § 92 odst. 2 daňového řádu, neboť své rozhodnutí založil na neúplné a spekulativní zprávě z mise OLAF. Zobecněním dílčího závěru OLAF celní orgány a soud rezignovaly na své povinnosti při dokazování. Krajský soud pak pouze konstatoval, že pro jeho rozhodnutí jsou zjištění předběžné zprávy z mise OLAF dostatečné a že v nich obsažené závěry se jeví jako rozumně odpovídající daným

pokračování

zjištěním. Stěžovatelka považuje za paradoxní, že soudu ke skutkovým zjištěním postačí předběžná zpráva z mise OLAF zakládající se na excelové tabulce, ale po stěžovatelce požaduje silnější důkazy než listiny svědčící o původu zboží. Žalovaný nemohl svému důkaznímu břemenu ve smyslu § 92 odst. 5 písm. c) daňového řádu dostát pouze tím, že v jiných případech namátkově prokázal, že proclené zboží pocházelo ve skutečnosti z Čínské lidové republiky. Stěžovatelka předložila řádné doklady k celnímu prohlášení na propuštění zboží, z nichž vyplýval jejich tchajwanský původ, a původ konkrétního zboží žalovaný nezpochybnil. Podle stěžovatelky jí bylo antidumpingové clo doměřeno v rozporu s daňovým řádem a čl. 11 odst. 5 Listiny základních práv a svobod pouze na základě podobnosti s jinými případy.

[7] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti podotkl, že stěžovatelka napadený rozsudek zčásti dezinterpretuje. Dále uvedl, že námitka neplatnosti nařízení č. 91/2009 byla v judikatuře NSS opakovaně řešena, a to i ve vztahu ke kasačním stížnostem téže stěžovatelky, a odkázal na rozsudky ze dne 7. 11. 2018, č. j. 2 Afs 332/2016 - 41, a ze dne 21. 11. 2018, č. j. 9 Afs 25/2017 - 47. K námitce porušení zásady legitimního očekávání žalovaný odkázal na své rozhodnutí a vyjádření k žalobě. Žalovaný se ztotožnil s krajským soudem v tom, že stěžovatelka nevyvrací skutková zjištění vyplývající ze zprávy z mise OLAF. Stěžovatelka nenamítá, že zmíněné důkazy byly pozměněny. Pouze tvrdí, že to jejich povaha umožňuje.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[8] Kasační stížnost není důvodná.

[9] NSS již opakovaně posuzoval skutkově i právně obdobné případy týkající se téže stěžovatelky (např. rozsudky ze dne 7. 11. 2018, č. j. 2 Afs 332/2016 - 41, ze dne 21. 11. 2018, č. j. 7 Afs 53/2018 - 40, ze dne 5. 12. 2018, č. j. 8 Afs 20/2017 - 45, ze dne 6. 12. 2018, č. j. 7 Afs 52/2018 - 33, nebo ze dne 13. 2. 2019, č. j. 5 Afs 57/2018 - 40). Jelikož stěžovatelka v těchto věcech vznesla prakticky totožné námitky a NSS neshledal důvod se od závěrů uvedených v citovaných rozsudcích odchýlit, vycházel z nich také v nyní projednávané věci.

[10] Úvodem NSS konstatuje, že tvrzení, že stěžovatelka nevěděla o skutečném původu zboží a nebyla povinna jej zjišťovat, vyslovila poprvé až v kasační stížnosti. S ohledem na § 104 odst. 4 s. ř. s. je tato námitka nepřijatelná.

[11] K námitce týkající se neplatnosti nařízení č. 91/2009 odkazuje NSS na rozsudky č. j. 2 Afs 332/2016 - 41 a č. j. 9 Afs 25/2017 - 47. Oba se týkají téže stěžovatelky a vycházejí z rozsudku Soudního dvora EU ze dne 18. 10. 2018 ve věci *Rotho Blaas Srl v. Agenzia delle Dogane e dei Monopoli*, C-207/17. Podle Soudního dvora EU je irelevantní rozhodnutí Orgánu pro řešení sporů, jímž byla přijata zpráva Odvolacího orgánu, z níž vyplývá nesoulad postupu vedoucího k zavedení konečného antidumpingového cla s antidumpingovou dohodou a tedy i s čl. VI GATT, z hlediska platnosti nařízení č. 91/2009, resp. konečného antidumpingového cla. Ani zrušení antidumpingového cla prováděcím nařízením 2016/278 nelze vnímat jako důvod neplatnosti nařízení č. 91/2009. Stalo se tak navíc s účinky *pro futuro*, s účinností ode dne 28. 2. 2016. Neobstojí tak odkaz stěžovatelky na usnesení NSS č. j. 9 Afs 25/2017 - 39, neboť NSS následně v reakci na citovaný rozsudek Soudního dvora EU své úvahy přehodnotil. NSS rovněž již dříve

konstatoval, že celní orgány mohou antidumpingové clo doměřit i poté, co bylo nařízení č. 91/2009 zrušeno, vznikl-li celní dluh před nabytím účinnosti prováděcího nařízení, tj. před 28. 2. 2016 (rozsudek NSS ze dne 26. 8. 2020, č. j. 3 Afs 163/2018 - 29).

[12] Namítanou prekluzí práva doměřit clo se krajský soud rovněž náležitě zabýval. Soud vysvětlil, že celní dluh vznikl v důsledku činu, který byl v době spáchání trestný. Následné zrušení antidumpingového cla nemá význam pro posouzení skutečnosti, zda celní dluh vznikl v důsledku činu, pro který mohlo být *v době jeho spáchání* zahájeno trestní stíhání. Postačuje přitom, že celní orgány mají zdůvodnitelnou obavu, že by se mohla potenciálně naplnit skutková podstata trestného činu. V době vzniku celního dluhu bylo stále platné nařízení č. 91/2009. Tehdejší stěžovatelčino jednání, které vedlo k obcházení tohoto nařízení, proto celní orgány mohly považovat za jednání, které bylo v době spáchání trestné. Celní orgány nemusely při posouzení, zda celní dluh vznikl v důsledku činu, který byl v době spáchání trestný, ani přihlížet k příznivější právní úpravě. Vyměřování či doměřování cla není trestáním, a proto se nepoužijí zásady trestního práva. Cílem řízení o doměření cla není potrestat pachatele, ale doměřit clo ve správné výši (platné v době vzniku celního dluhu), a to ve lhůtě, která je stanovena právními předpisy. Při vyměření či doměření daně nebo cla se uplatní pouze obecný zákaz retroaktivity právních norem; pozdější právní úprava se proto použije jen tehdy, pokud tak zákon výslovně stanoví (rozsudek NSS ze dne 19. 5. 2021, č. j. 5 Afs 391/2018 - 29). Jelikož celní orgán nerozhoduje o vině a trestu, nepřihlíží *ex officio* k příznivější právní úpravě ve smyslu čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod (blíže viz rozsudek NSS ze dne 26. 4. 2022, č. j. 1 Afs 318/2021 - 43).

[13] K námitce týkající se použití zprávy z mise OLAF odkazuje NSS např. na rozsudek ze dne 10. 8. 2011, č. j. 1 Afs 44/2011 - 85. Ačkoliv se jedná o zprávu průběžnou či předběžnou, obsahuje-li jasné, určité a konkrétní informace popírající dovozcem deklarovaný preferenční původ konkrétního dováženého zboží, je dostatečným důkazem pro dodatečné doměření a zaúčtování dovozního či antidumpingového cla. NSS se ztotožňuje s krajským soudem v tom, že v posuzované věci obsahuje zpráva ve spojení s tabulkou konkrétní informace umožňující identifikaci jednotlivých zásilek zboží, které bylo propuštěno do volného oběhu na základě označených celních prohlášení. Krajský soud připustil, že ve správním spisu není obsažen přímý důkaz o tom, že zboží bylo v Čínské lidové republice skutečně vyrobeno. Podklady použité celními orgány však vedou k závěru, že zboží deklarovaného tchajwanského původu bylo ve skutečnosti dováženo přes Tchaj-wan z Čínské lidové republiky. Podklady umožňují spárovat jednotlivé zásilky zboží s transfery čínského zboží na Tchaj-wan. Stěžovatelka obecně nesouhlasí s důkazním potenciálem zprávy, ale zjištění v ní obsažená blíže nezpochybňuje. Stejně tak stěžovatelka neuvádí konkrétní okolnosti, které by mohly zavdávat důvod k domněnce, že zpráva z mise OLAF či její příloha v podobě excelové tabulky byly jakýmkoli způsobem pozměněny. Hypotetická možnost, že by se tak mohlo stát, nijak nezasahuje do stěžovatelčiných práv. NSS proto uzavírá, že celní orgány své důkazní břemeno unesly a skutkový stav zjistily dostatečně.

[14] Ve vztahu k namítanému porušení zásady legitimního očekávání se NSS ztotožnil s posouzením krajského soudu a vysvětlením žalovaného. Dřívější, ojedinělé rozhodnutí žalovaného nezakládá ustálenou správní praxi, z níž by mohlo plynout stěžovatelčino legitimní očekávání (podobně např. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 21. 2. 2019, č. j. 5 A 94/2016 - 65, nebo rozsudek NSS ze dne 23. 2. 2021, č. j. 5 As 79/2019 - 42). Dříve vyslovený právní názor navíc odporuje judikatuře správních soudů a Soudního dvora EU.

pokračování

Stěžovatelka se za takové situace nemůže dovolávat legitimního očekávání, tím spíše pokud jí protichůdná rozhodovací praxe musí být známa, neboť se týkala řízení, kterých se účastnila.

IV. Závěr a náklady řízení

[15] S ohledem na výše uvedené NSS zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta poslední s. ř. s.).

[16] O náhradě nákladů řízení NSS rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatelka nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměla úspěch; žalovanému náklady řízení nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. července 2022

Ondřej Mrákota
předseda senátu